

ORIGINAL PAPER

THE EVALUATION OF SELECTED AGRO-TOURIST FARMS IN POLAND IN KUJAWY-POMORZE REGION**OCENA WYBRANYCH GOSPODARSTW AGROTURYSTYCZNYCH W POLSCE W REGIONIE KUJAWSKO-POMORSKIM****Jerzy NOWACHOWICZ, Grażyna MICHALSKA, Przemysław Dariusz WASILEWSKI, Tomasz BUCEK, Monika SZALA**

University of Technology and Life Sciences in Bydgoszcz
Faculty of Animal Breeding and Biology, Department of Animal Products Evaluation
ul. Ks. Kordeckiego 20, 85-225 Bydgoszcz, Poland, tel. +48 52 374 93 07, e-mail: surzwierz@utp.edu.pl

Manuscript received: March 16, 2007; Reviewed: November 11, 2007; Accepted for publication: January 15, 2008

ABSTRACT

The aim of the paper was evaluation of selected agro-tourist farms in Poland. Research covered 10 tourist farms situated in Kujawy-Pomorze region, 5 were located in Żnin administrative unit and 5 in Golub-Dobrzyń administrative unit. The evaluation of accommodation standard, food and offered services in tested agro-tourist farms was done on the basis of the questionnaire-polls addressed to owners of these farms and guests who were there staying (done in July and August 2005). Among tourist 70% had full-board (3 meals) in 40% prepared from products coming from the farm. Own vegetables (in 70%) and poultry were used. Among respondents 84% thought that meals are varied and 68% that they are rich in all nutritional components. Most asked tourist making up 60% stated that accommodation and food standard is good. This case should be improved because the development of agro-tourism is done in regions, where favourable environmentally virtues with high accommodation and food standard are connected.

KEY WORDS: agro-tourism farms, accomodation and food standard, offered services

STRESZCZENIE

Celem pracy była ocena wybranych gospodarstw agroturystycznych w Polsce. Badaniami objęto 10 gospodarstw zlokalizowanych w regionie kujawsko-pomorskim, spośród których 5 położonych było w powiecie Żnin i 5 w powiecie Golub-Dobrzyń. Oceny standardu zakwaterowania, żywienia i oferowanych usług w badanych gospodarstwach agroturystycznych dokonano na podstawie ankiet skierowanych do właścicieli tych gospodarstw i przebywających w nich gości (przeprowadzonych w lipcu i sierpniu 2005 r.). Spośród turystów 70% osób korzystało z całodziennego wyżywienia (obejmującego 3 posiłki) w 40% przygotowanego z produktów pochodzących z gospodarstwa. Wykorzystywano m.in. własne warzywa (w 70%) i drób. Wśród respondentów 84% uważało, że posiłki są urozmaicone, a 68% że są bogate we wszystkie składniki odżywcze. Większość ankietowanych turystów stanowiących 60% uznało standard zakwaterowania i żywienia jako dobry. Należałoby zatem dążyć do poprawy w tej dziedzinie, gdyż rozwój agroturystyki ma miejsce regionach, które łączą korzystne walory przyrodnicze z wysokim standardem zakwaterowania i żywienia.

SŁOWA KLUCZOWE: gospodarstwa agroturystyczne, standard zakwaterowania i żywienia, oferowane usługi

STRESZCZENIE SZCZEGÓŁOWE

Badaniami objęto 10 gospodarstw agroturystycznych zlokalizowanych w Polsce w regionie kujawsko-pomorskim, spośród których 5 położonych było w powiecie Żnin i 5 w powiecie Golub-Dobrzyń. Oceny standardu zakwaterowania, wyżywienia i oferowanych usług dokonano na podstawie ankiet skierowanych do właścicieli tych gospodarstw i przebywających w nich gości. Ankietę przeprowadzono w lipcu i sierpniu 2005 r. Dotyczyła ona kilkudziesięciu pytań, na które należało udzielić jedną z kilku odpowiedzi. Zakwaterowanie i wyżywienie można było ocenić jako bardzo dobre, dobre, dostateczne i nieodpowiednie. Ankietowani mogli wyrazić swoją opinię co należałoby zmienić lub uzupełnić aby podnieść standard zakwaterowania i wyżywienia oraz zwiększyć atrakcyjność oferowanych usług agroturystycznych.

W tabeli 1 przedstawiono wybrane informacje dotyczące ocenianych gospodarstw agroturystycznych, a w tabeli 2 zaprezentowano ważniejsze wyniki badań ankietowych gości. Badane gospodarstwa zaczęły funkcjonować jako agroturystyczne od niedawna. Najstarsze rozpoczęło swoją działalność w 1994 r. a pozostałe w okresie późniejszym. Wielkość badanych gospodarstw agroturystycznych jest zróżnicowana i kształtuje się od 0,8 do 69,7 ha. Prowadzą je przede wszystkim osoby ze średnim (50%) lub wyższym wykształceniem (20%).

Gospodarstwa oferują do wynajęcia od 2 do 5 pokoi, a liczba miejsc jest zróżnicowana od 6 do 25. W badanych gospodarstwach przebywało łącznie w ciągu roku od 20 do 300 osób. Najczęściej czas pobytu ankietowanych turystów w gospodarstwie wynosił do 1 tygodnia. Posiłki oferowało swoim gościom 90% badanych gospodarstw, a 88% ankietowanych turystów z nich korzystało. Cena dobowego pobytu z wyżywieniem dla 1 osoby wynosiła od 20 do 75 zł, była więc atrakcyjna w porównaniu z innymi formami wypoczynku. Spośród turystów 70% osób korzystało z całodziennego wyżywienia (obejmującego 3 posiłki) w 40% przygotowanego z produktów pochodzących z gospodarstwa. Wykorzystywano m.in. własne warzywa (w 70%) i drób. Wśród respondentów 84% uważało, że posiłki są urozmaicone, a 68% że są bogate we wszystkie składniki odżywcze. Większość ankietowanych turystów stanowiących 60% uznało standard zakwaterowania i wyżywienia jako dobry. Wśród badanych osób 12 i 20% bardzo dobrze oceniło zakwaterowanie i wyżywienie. Niektórzy turyści oczekiwali bardziej luksusowych warunków zamieszkania, a 36% ankietowanych osób życzyłoby sobie więcej mięsa w oferowanych posiłkach. Należałoby zatem dążyć do poprawy w tej dziedzinie, gdyż rozwój agroturystyki ma zazwyczaj miejsce w

najbardziej atrakcyjnych regionach, które łączą korzystne walory przyrodnicze z wysokim standardem dotyczącym m.in. zakwaterowania i wyżywienia [5, 14, 19]. Spośród badanych respondentów 60% osób doceniło miłą atmosferę i profesjonalną obsługę. Większość właścicieli prowadzących badane gospodarstwa agroturystyczne chciałoby w przyszłości zwiększyć atrakcyjność swojej oferty. Planują rozwój gospodarstw poprzez zakup zwierząt a szczególnie powiększenie liczby koni, zwiększenie liczby pokoi, zakup większej liczby rowerów i kajaków, zorganizowanie sauny, przygotowanie gospodarstw dla osób niepełnosprawnych.

Podsumowując uzyskane wyniki należy stwierdzić, że w badanych gospodarstwach agroturystycznych większość ankietowanych stanowiących 60% oceniło standard zakwaterowania i wyżywienia jako dobry.

INTRODUCTION

Among different forms of tourism agro-tourism becomes to be more popular, which offers different forms of rest by the farmers' families in the rural areas [1, 3, 4, 5, 16, 20]. Farm production and animal keeping state one from their attractions [20]. Agro-tourism requires good accomodation and food conditions and organise different attractions which enriches staying in the country and also prepare owners to render tourist services on the professional level [5, 14].

In many European countries, including Poland, incomings from farming are not enough to ensure appropriate living standard of the whole family. Along with deterioration of farmers' economical situation agro-tourism may be additional source of incomings for rural families [5, 8, 18].

Poland is predisposed to develop the agro-tourism, especially in low-level industrialization and urbanization areas, small employment share in non-agricultural professions, low-agricultural (small and medium size farms of limited intensivity of agricultural production), with high unemployment, not high people's incomings, having simultaneously free residential resources, favourable environmentally-landscape and cultural virtues [18]. Kujawy-Pomorze Province is situated in the Middle-Northern part of Poland in the area of Pojezierze Południowobałtyckie [6]. It is one of 16 provinces (Bydgoszcz is a capital city), where the unemployment level reaches 19.0% and is higher from average value in the country of 14.8% (data from the end of November 2006 [11]). Kujawy-Pomorze Region with the richness of landscape beauty and offered tourist base may create significant competition to others regions of the country [6].

Table 1. Chosen informations concerning tested agro-tourism farms
Tabela 1. Wybrane informacje dotyczące badanych gospodarstw agroturystycznych

Specification	Żnin administrative unit	Golub-Dobrzyń administrative unit
Year of beginning of agro-tourism operation	1994, 1996, 1997, 1998, 2000	1997, 1998, 2000, 2000, 2001
Number rooms for rent		
2	1	1
3	2	1
4	2	-
5	-	3
Farm area, ha	1.3; 4.1; 30; 35; 36	0.8; 1.2; 1.5; 2.3; 69.7
Average cost for a full-board day, PLN	25, 30, 30, 35, 35	20, 45, 49, 50 75

The aim of presented paper was evaluation of selected agro-tourist farms in Poland in Kujawy-Pomorze region regarding to accommodation standard, food and offered services.

MATERIAL AND METHODS

The research covered 10 agro-tourist farms situated in Kujawy-Pomorze region, 5 were located in Żnin administrative unit and 5 in Golub-Dobrzyń administrative unit. The evaluation of accommodation standard, food and offered services in tested agro-tourist farms was done on the basis of the questionnaire-polls addressed to owners of these farms and guests who were there staying. The poll was done in July and August 2005. It had a few dozen questions, one answer should be chosen from some answers. Accommodation and food could be graded as very good, good, satisfactory and unsatisfactory. Asked people could express their opinion of what should be changed or added to raise accommodation and food standard and increase attractivity of offered agro-tourist services.

RESULTS

In Table 1 were given chosen informations concerning evaluated agro-tourism farms and in Table 2 were presented more important results of research of asked guests staying in these farms. Farms took into consideration, started function as agro-tourist farms not so long time ago. The oldest farm began its operation in year 1994 and the remaining function from years 1996 (10%), 1997 (20%), 1998 (20%), 2000 (30%) and 2001 (10%). The area of tested agro-tourist farms is diversified and shapes from 0.8 up to 69.7 ha. They are led by medium-educated (50%) and high-educated (20%) persons.

Farms offer from 2 up to 5 rooms to rent, amount of vacancies is diversified from 6 up to 25. In tested farms during year from 20 up to 300 persons were staying. Rental of the rooms was half-seasonal and in 50% defined as permanent. The most frequently time of staying asked tourist in a farm was 1 week. Food was offered to asked tourist in 90% of tested farms and 88% asked tourist used it. The price for a day with a full board for a 1 person was from 20 up to 75 PLN. Among tourist 70% had full-board (3 meals) in 40% prepared from products coming from the farm. Own vegetables (in 70%) and poultry were used. Among respondents 84% thought that meals are varied and 68% that they are rich in all nutritional components. Most asked tourist making up 60% stated that accommodation and food standard is good. Among tested respondents 12 and 20% graded accommodation and food as very good. Therefore, some tourists expect more luxury accommodation conditions and 36% of asked persons wish more meat in offered meals. In a half of tested agro-tourist farms guests asked for a typical country-like food and 30% did not report any suggestions concerning meals.

Among tested respondents 60% appreciated nice atmosphere and professional service and 80% asked persons would recommend agro-tourist farm where they were staying to their acquaintances. Staying in agro-tourist farm was the new way of rest because 64% persons chose it for first time.

Among people who were resting in agro-tourist farms the majority stated persons coming from small towns. They chosen these farms to find quiet and peace. The majority of the owners of tested agro-tourist farms in the future would like to increase the attractivity of their offer. They plan the development of farms by animal purchase, especially increase the amount of horses, increase the

Table 2. Chosen results of tests of asked guests of agro-tourism farms
Tabela 2. Wybrane wyniki badań ankietowych gości gospodarstw agroturystycznych

Specification	Total result of test
Place of live	
City over 500 thousands	8 %
300 – 500 thousands	-
300 – 100 thousands	8 %
100 – 50 thousands	12 %
less than 50 thousands	72 %
Use of food offered by farm	
yes	88 %
no	12 %
Opinion about food offered by farm	
diversed:	
yes	84 %
no	16 %
rich in nutritional components:	
yes	68 %
no	32 %
Total grade of accomodation standard:	
very good	12 %
good	60 %
satisfactory	28 %
unsatisfactory	-
Total grade of food:	
very good	20 %
good	60 %
satisfactory	8 %
unsatisfactory	12 %

amount of rooms, purchase of bicycles and kayaks, sauna build, prepare farms for disabled persons.

DISCUSSION

It is estimated that nowadays 40-50% of the farmers from West Europe take more than half of the whole incomings from the non-rural sources, including tourist services [10]. Agro-tourism in these countries provides 10% of the demand for the rest services what makes it more important and a few percent of farms are engaged in agro-tourism [4, 8, 18]. It is estimated that in the area of Poland is 8-10 thousands of agro-tourism farms, what states only 0.3-0.5% of farms in the country [4, 7, 18]. Tourism in the rural areas has been stated by foreign experts as one from the 5 priority areas of Polish tourism [4]. Therefore, agrotourism in Poland from the beginning of '90 is in phase of intensive quantity and quality development [4]. Among 10 tested agro-tourism farms in Kujawy-Pomorze Region one began its operation in year 1994 and remaining later.

Agro-tourism components are: accomodation,

environmental attractions, accessible devices, ways of spending time and possible services [19]. Agro-tourism development usually takes place in the most attractive regions which join outstanding environmental virtues with high standard of material base and good access conditions [13]. Kujawy-Pomorze Province, including Żnin and Golub-Dobrzyń administrative units, where research concerning agro-tourism farms were done, has favourable environmental virtues [6, 9, 12, 15, 17]. Most asked tourists (60%) stated that accommodation and food standard is good. Among tested respondents 12 and 20% graded accommodation and food as very good.

In connection with this there is a lot to do in that case because some tourists expect more luxury accommodation conditions and better meals.

The amount and frequency of incomings from agro-tourism depends from many factors, i.e. from the number and quality of rooms, number of sold days, quantity and attractivity of tourism services and the level of price of services, what secures return of costs and makes it profitable and simultaneously makes increase of the demand for offered services [2]. In tested agro-tourism

farms the price for a day with a full board for a 1 person was from 20 up to 75 PLN, thus was attractive as compared to another ways of rest.

Summarising obtained results it should be stated that in tested agro-tourist farms majority of asked persons composed 60% graded accommodation and food standard as good. This case should be improved because the development of agro-tourism is done in the most attractive regions, where favourable environmentally virtues with high accommodation and food standard are connected.

REFERENCES

- [1] Błoński J., Stan i możliwości rozwoju turystyki, w tym agroturystyki. [W:] Agroturystyka pod red. U. Świetlikowskiej, Warszawa, (2000), 16-21.
- [2] Dębiewska M., Tkaczuk M., Agroturystyka koszty ceny efekty. Warszawa, (1997).
- [3] Drzewiecki M., Agroturystyka, Bydgoszcz, (1995).
- [4] Drzewiecki M., Podstawy agroturystyki. Bydgoszcz (2002).
- [5] Gurgul E., Agroturystyka jako element rozwoju i promocji regionu. Częstochowa (2005).
- [6] http://www.agrowypoczynek.pl/agroturystyka_kujawskopomorskie.html
- [7] <http://arch.rzeczpospolita.pl/a/rz/2004/11/20041112/200411120003.html>
- [8] http://www.euroinfo.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=122&Itemid=103
- [9] <http://www.golub-dobrzyn.com.pl> Oficjalna strona Starostwa Powiatowego w Golubiu-Dobrzyniu.
- [10] http://www.sciaga.pl/tekst/49192-50-agroturystyka_turystyka_wiejska
- [11] http://www.stat.gov.pl/dane_spol-gosp/praca_ludnosc/bezrob_pow/archiwum.htm
- [12] <http://www.um.znin.pl> Strona Urzędu Miejskiego w Żninie.
- [13] Jalinik M., Agroturystyka na obszarach przyrodniczo cennych. Rozprawy Naukowe Nr 87, Wyd. Politechniki Białostockiej, Białystok (2002).
- [14] Kosiniak-Kamysz K., Jackowski M., Podstawy agroturystyki. [W:] Agroturystyka i usługi towarzyszące. Kraków, (2005), 65-78.
- [15] Kowalski R., Gmina Golub-Dobrzyń, historia, krajobraz, zabytki. Golub-Dobrzyń (2002).
- [16] Kożuchowska B., Podstawowe pojęcia, cechy, składniki agroturystyki oraz formy samoorganizacji usługodawców. [W:] Agroturystyka pod red. U. Świetlikowskiej, Warszawa, (2000), 22-26.
- [17] Powiat Żniński. „Plan rozwoju lokalnego powiatu Żnińskiego na lata 2002-2006 i lata następne”, Żnin, (2004).
- [18] Świetlikowska U., Znaczenie i specyfika agroturystyki oraz wybrane uwarunkowania jej rozwoju. [W:] Agroturystyka pod red. U. Świetlikowskiej. Warszawa (2000), 27-51.
- [19] Tyran E., Podstawy agroturystyki. [W:] Agroturystyka i usługi towarzyszące. Kraków, (2005), 43-57.
- [20] Walasek J., Podstawy agroturystyki. [W:] Agroturystyka i usługi towarzyszące. Kraków, (2005), 58-65.

